

## **Drs. Jacqueline Medendorp**

Registerpsycholoog NIP

Hofstraat 25, 6533 XB Nijmegen

T: 024-3749934

E: [info@medendorp-psychologen.nl](mailto:info@medendorp-psychologen.nl)

I: <http://medendorp-psychologen.nl>

## MELDCODE HUISELIJK GEWELD en KINDERMISHANDELING

### **Beroepsgeheim en meldrechten**

Als Registerpsycholoog NIP en NFG-registertherapeut, werkzaam in de praktijk “Psychologische Hulp bij Levensproblemen” ben ik gehouden aan het beroepsgeheim (zwijgplicht). Het beroepsgeheim verplicht mij om geen informatie over de cliënt aan derden te verstrekken, tenzij de cliënt mij daarvoor toestemming heeft gegeven. Het doel van het beroepsgeheim is de drempel voor te toegang tot de hulpverlening zo laag mogelijk te maken en de cliënt het vertrouwen te geven dat hij vrijuit kan spreken.

Daarnaast heb ik als beroepskracht ook de verantwoordelijkheid om, indien ik huiselijk geweld of kindermishandeling signaleer, dit te stoppen door tijdig hulp in te schakelen of een melding te doen. Per 1 januari 2019 ben ik wettelijk verplicht het Afwegingskader in de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling te gebruiken. Op basis van artikel 5.2.6 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) heb ik het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden, ook als de cliënt daarvoor geen toestemming geeft. Daarnaast biedt het meldrecht mij de mogelijkheid om informatie over de cliënt te verstrekken als Veilig Thuis daar in een onderzoek naar vraagt.

Uiteraard doorbreek ik het beroepsgeheim alleen als dit nodig is. Een besluit om de zwijgplicht te doorbreken moet zeer zorgvuldig worden genomen. De onderstaande stappen van de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling beschrijven hoe ik als beroepskracht met een geheimhoudingsplicht omga met deze wettelijke meldrechten. Als lid van de NFG, volg ik daarbij het “Protocol Meldcode” van de NFG.

### **Signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling**

In alle contacten met cliënten ben ik attent op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling.

Onder *huiselijk geweld* wordt verstaan: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring. Waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele, psychische of economische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer. Daaronder worden ook begrepen: ouderenmishandeling, geweld tegen ouders, vrouwelijk genitale verminking, huwelijksdwang en eengerelateerd geweld. Tot de huiselijk kring van het slachtoffer behoren: familieleden, huisgenoten, de echtgenoot of voormalig echtgenoot, of (ex-) partner, mantelzorgers.

Onder *kindermishandeling* wordt verstaan: elke vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Daaronder is ook begrepen eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of anderen huisgenoten.

## Stappen Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

De stappen van de meldcode beschrijven hoe ik als beroepskracht omga met deze signalen.

### Stap 1: in kaart brengen van signalen

- Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast.
- Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.
- Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van de signaleringslijsten van de NFG.
- Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht.
- Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- Leg diagnoses alleen vast als ze gesteld zijn door een bevoegde beroepskracht.
- *Kindcheck*: Vraag cliënt of er minderjarige kinderen aan zijn zorg zijn toevertrouwd, in alle gevallen waarin zijn medische conditie of andere omstandigheden een risico vormen op een bedreiging in de ontwikkeling of de veiligheid van deze kinderen. Indien er kinderen zijn die van de cliënt afhankelijk zijn, leg dan in het dossier vast: a. het aantal en de leeftijd van de kinderen, b. of de cliënt de zorg voor de kinderen deelt met een (ex-)partner of met een andere volwassene
- *Oudersignalen*: Leg de eventuele 'oudersignalen' vast als de lichamelijk of geestelijke conditie of andere omstandigheden, een bedreiging kunnen vormen voor de veiligheid of de ontwikkeling van de kinderen die van de cliënt afhankelijk zijn.

### Stap 2: collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis of een deskundige op het gebied van letselduiding

- Bespreek de signalen met een deskundige collega en/of met de aandachtsfunctionaris van de NFG.
- Vraag zo nodig advies aan Veilig Thuis (anoniem).
- Vraag zo nodig advies aan een deskundige op het gebied van letselduiding, als er behoefte is aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak) van letsel.
- Vraag altijd advies aan Veilig Thuis over vervolgstappen bij specifieke vormen van geweld, zoals eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, seksueel misbruik en vrouwelijke genitale verminking of oudermishandeling.
- Geef, indien van toepassing, signaal in verwijsindex
- Leg de uitkomsten van de collegiale consultatie en/of het gegeven advies vast in het cliëntdossier.

### Stap 3: gesprek met de cliënt

- Bespreek de signalen met de cliënt. Leg de cliënt het doel uit van het gesprek, beschrijf de vastgestelde feiten en waarnemingen, nodig de cliënt uit om een reactie hierop te geven en kom pas na deze reactie zo nodig met een interpretatie van de waarnemingen.
- Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de cliënt, is alleen mogelijk als:
  - er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de cliënt, van de beroepskracht of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;

- als er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de cliënt door dit gesprek het contact met de beroepskracht zal verbreken en dat de cliënt daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het mogelijk geweld.

#### **Stap 4: weeg de aard en ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en vraag in geval van twijfel altijd (opnieuw) advies aan Veilig Thuis**

- Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de cliënt het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.
- Maak gebruik van risicotaxatie-lijsten, zoals de “LIRIK Licht instrument risicotaxatie” van het Nederlands jeugd instituut en de “kindcheck”.
- Raadpleeg bij twijfel de aandachtsfunctionaris van de NFG.
- Raadpleeg bij twijfel (opnieuw) Veilig Thuis.

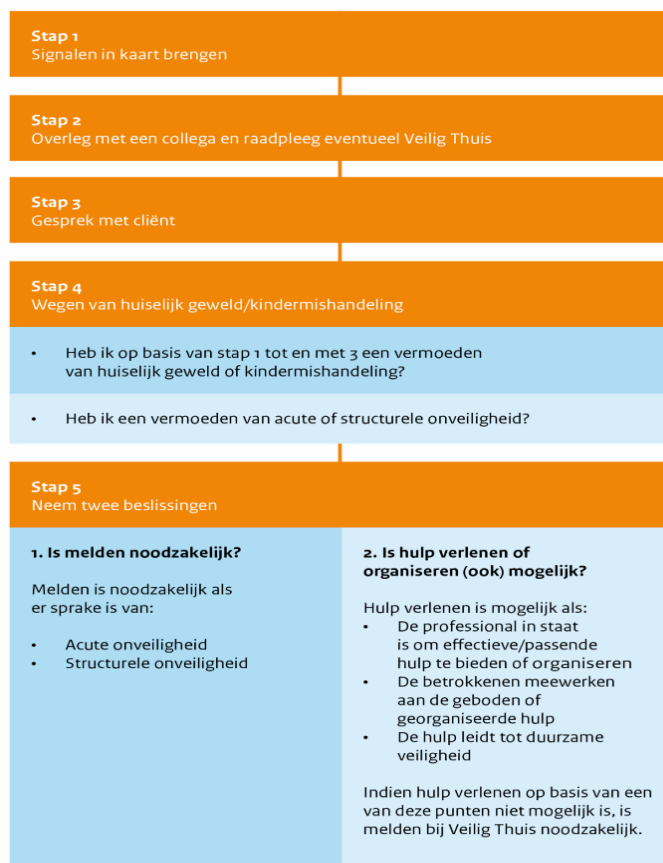
#### **Stap 5: beslissen: zelf hulp organiseren of melden**

- 5 afwegingen:
  1. Heb je op basis van de stappen 1 t/m 4 van de meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?
    - Nee: dan sluit je het af en legt het vast in het dossier
    - Ja: ga verder met afweging 2
  2. Schat je op basis van de stappen 1 t/m 4 van de meldcode in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid?
    - Nee: ga verder met afweging 3
    - Ja: melden bij Veilig Thuis, De afwegingen 3 t/m 5 doorloop je samen met Veilig Thuis
  3. Ben je in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?
    - Nee: melden bij Veilig Thuis
    - Ja: ga verder met afweging 4
  4. Aanvaardt de betrokkenen hulp en willen zij zich hiervoor inzetten?
    - Nee: melden bij Veilig Thuis
    - Ja: hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5
  5. Leidt de hulp die je biedt tot de gewenste resultaten ten aanzien van de veiligheid en het welzijn van alle betrokkenen?
    - Nee: opnieuw melden bij Veilig Thuis
    - Ja: hulp afsluiten met goede afspraken over de toekomstige veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.
- Bespreek een melding vooraf met de cliënt:
  - Leg uit waarom je van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is
  - Vraag de cliënt uitdrukkelijk om een reactie
  - In geval van bezwaren van de cliënt, overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren
  - Is dat niet mogelijk, weeg dan de bezwaren af tegen de noodzaak om de cliënt of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in de afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de cliënt of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen.
  - Doe een melding indien naar je oordeel de bescherming van de cliënt of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

- Van contacten met de cliënt over de melding kun je afzien:
  - Als er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de cliënt, die van mijzelf als beroepskracht, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn.
  - Als er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de cliënt daardoor het contact met mij als beroepskracht zal verbreken.
- Het melden van mogelijke kindermishandeling en/of huiselijk geweld is een professionele norm en als zodanig noodzakelijk:
  - In ALLE gevallen van acute en/of structurele onveiligheid. Dus in dit soort situaties altijd melden bij Veilig Thuis.
  - In alle ANDERE gevallen, wanneer je meent dat jij niet de juiste hulp kunt bieden om wat voor reden dan ook, melden bij Veilig Thuis.
  - Wanneer je constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt, ondanks de hulp die je biedt, melden bij Veilig Thuis.

Voor een **globaal overzicht van de 5 stappen**, zie figuur 1:

Figuur 1: **Stappenplan verbeterde meldcode**



## Verantwoordelijkheden

De werking van de meldcode wordt regelmatig geëvalueerd en zo nodig worden acties in gang gezet om de kennis over en het gebruik van de meldcode te bevorderen.

## Wat gebeurt er na het melden?

Veilig Thuis doet na een melding onderzoek naar de signalen. Zij zullen in gesprek gaan met mij als beroepskracht en de cliënt(en). Zij zullen hulp in gang zetten maar het kan ook zijn dat ze melden bij de Raad voor de Kinderbescherming en/of aangifte doen bij de politie.